Un simposi debatrà a Girona el marc europeu del noucentisme

El II Simposi sobre el principal moviment cultural català del segle XX es farà del 23 al 25 de març
Jordi Casassas, Ara Merjian i Robert Davidson, entre els ponents

Dibuix de Rafael Mas per a un coix destinat a la seva germana Paula que serveix d'imatge del simposi. Foto: JORDI PUIG.

El noucentisme no té gaire bona premsa. A l'ombra de l'exuberància modernista, amb la qual s'ha confrontat històricament, la seva proposta cultural s'ha presentat sovint com un parent germànic malhumorat irrompent a la festa d'una colla de bohemis riallers. N'hi hauria prou de recordar la polseguera que van aixecar Ferran Toutain i Xavier Pericay amb el libel Verinosa llengua (1988), ampliat al cap d'una dècada amb El malentès del noucentisme (1997), per adonar-se de la urticària que la sola referència a aquell període provocava en una determinada intel·lectualitat, fatigada de llurs i àdhucs i, en general, del model de llengua ampul·lós introduït per "intoxicació orsiana". Hi ha hagut unes quantes víctimes d'aquest descrèdit: Ors, per descomptat, però també Josep Carner, rebaixat per molts a l'ínfima categoria d'un poeta floralesc. En el camp de les arts, la indefinició estètica, el substrat burgès dels seus mantenidors, l'aversió a les avantguardes i l'obsessió per representar una Arcàdia indemne en un context de greus conflictes socials –això sense parlar del flirteig amb el conservadorisme polític i fins amb el feixisme–, no han ajudat a dibuixar un entorn favorable a la revisió crítica, sense ressentiments, del moviment.

Cada vegada més, però, nous estudis amb enfocaments oberts i aprofundits han ajudat a despertar l'interès per un marc cultural que va prevaldre, es vulgui o no, en l'escena creativa de tot el segle XX, des de les primeres apel·lacions a la mediterraneïtat de Torres-Garcia i Ors, fins a les elegants adaptacions dels artistes republicans i la seva resurrecció en els realismes de la postguerra. El principal punt d'inflexió va ser la gran exposició organitzada pel Centre de Cultura Contemporània de Barcelona a cavall del 1994 i el 1995, El noucentisme, un projecte de modernitat, que va presentar la primera visió de conjunt del moviment i en va reivindicar l'ambició cultural en tots els àmbits, des de les arts considerades majors als bells oficis, el disseny, el mobiliari, l'orfebreria o la il·lustració.

Una revaloracióUna prova de l'interès creixent per ressituar aquest ideari en el seu context són els diversos col·loquis, jornades i simposis organitzats en els darrers anys per revalorar-ne el coneixement, sobretot arran de la commemoració del centenari de la Mancomunitat, el 2014. Són destacables les jornades d'estudi promogudes per la Fundació Rafael Masó de Girona (2013), el Museu Josep Aragay de Breda (2014) i el I Simposi Internacional sobre el Noucentisme, celebrat entre Barcelona i Sitges el novembre del mateix 2014 i que va donar lloc a la creació d'una xarxa de recerca sobre la qüestió. El propòsit ha tingut continuïtat no només amb l'activació d'un lloc web que actualitza la informació d'aquella trobada (noucentisme.cat), sinó també amb la convocatòria del segon simposi, que tindrà lloc del 23 al 25 de març a la Universitat de Girona.

En aquesta ocasió, el propòsit és estudiar els paral·lelismes i els contactes entre el noucentisme i altres moviments culturals que es van desenvolupar arreu d'Europa en el mateix període, per tal d'eixamplar-ne el marc i matisar la idea d'un fenomen aïllat i exclusiu del nacionalisme català. Entre la vintena llarga d'experts convidats, repartits en quatre sessions (dues dijous i dues més divendres) i una sortida a Sant Hilari, Viladrau i Breda per dissabte, destaquen Jordi Casassas, que acaba de publicar La voluntat i la quimera. El noucentisme català entre la Renaixença i el marxisme, premi Carles Rahola d'assaig, que oferirà la ponència inaugural; Ara Merjian, de la Universitat de Nova York, que tractarà de les relacions entre noucentisme i Novecento; Patricio Rigobon, de la Universitat Ca' Foscari de Venècia, que parlarà de la influència de l'ideari de Massimo Bontempelli, i Robert Davidson, de la Universitat de Toronto, que presentarà les conclusions de la trobada. A més, hi ha prevista la participació de Joan Ramon Resina, Joan Safont, Enric Bou, Àlex Susanna, Marc Comadran, Txema Romero, Lucila Mallart, Isidre Roset o Ester Barón. Les jornades, dirigides per Joaquim M. Puigvert i Jordi Falgàs, tindran lloc a la Sala de Graus de la Facultat de Lletres de la UdG, i serviran també per presentar l'edició de les ponències del primer simposi i la segona part de l'elaboració d'un mapa d'arquitectura i paisatge urbà noucentistes, iniciada el 2014.

Publicat a:
-El Punt Avui. Comarques Gironines 27-02-2017 Pàgina 18

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1079021-un-simposi-debatra-a-girona-el-marc-europeu-del-noucentisme.html